

ՓԱՐԻՍԵՑԻՆ ԵՒ ՄԱՔՍԱԻՈՐԸ ՀԱՅԵԼԻ

Քրիստոսի պատմած կարն եւ իմաստալից առակներէն մէկն է՝ «Փարիսեցիին եւ Մաֆաւորին Առակը»:

Մաֆուր եւ փայլուն հայելիին պէս, Յիսուս մեր առջեւ կը բռնէ առակին երկու դէմքերը, եւ երբ հայելիին մէջ նայինք, մեր դէմքը կը տեսնենք. որ կը նմանի կամ Փարիսեցիին, եւ կամ Մաֆաւորին դէմքին:

Որովհետեւ մենք մեզ կը նանչնանք: Մեր անձնական ներքին կեանքը: Մեր զգացումները, մեր մտածումները, մեր ձգտումները, մեր գաղտնի դիտումները, մեր նկարագրին մաս կազմող վատ սովորութիւնները: Ինչպէս կ'ըսեն մեր մեղքերը: Եւ մենք մեզ չենք կրնար խաբել. մենք մեզ չենք կրնար կեղծել:

Բայց մենք գիտենք նաեւ մեր ներքին փափաքները, մեր ազնուագոյն ձգտումները՝ ինչ որ լաւն է՝ կատարելու, ինչ որ բարին է՝ ցանկալու, թէ՛ մենք մեզի, եւ թէ՛ ուրիշներու համար, գիտակցելով թէ, ինչ որ ունինք՝ տրուած է մեզի:

Եւ տուողը Աստուած է միայն: Եւ միայն ինք կատարեալ է: Եւ հետեւաբար մենք երբեք կատարեալ պիտի չըլլանք, ինչպէս Ան է:

Մեր ամբողջ ցանկութիւնն է ըլլալ ա՛յն՝ ինչ որ Աստուած կը ցանկայ որ մենք ըլլանք, համաձայն իր առաքած Որդիին, Յիսուս Քրիստոսի մեզի բերած Աւետարանին, «Բարի Լուրին», եւ ուսուցումներուն:

Այս է որ կը կոչենք մեր հաւատքը՝ Աստուծոյ վրայ, մեր յոյսը եւ վստահութիւնը Անոր խոստումներուն վրայ հաստատուած, եւ մեր սէրը, եւ հաւատարմութիւնը՝ Անոր Անձին եւ Անոր ստեղծագործութեան հանդէպ:

Ի՞նչ կը տեսնես հայելիին մէջ:

Վեր վերցուր, աչքիդ դիմաց, եւ ուղղակի մէջը նայէ:

Անձնակեդրոն, ինքնակեդրոն Փարիսեցիին պէս եկեղեցի գացեր ես, աղօթելու, բայց ինքզինքդ մէկ կողմ քաշած, մէկ անկիւնդ որոշած, պատի մը կամ սիւնի մը կոթնած, կամ (Պատրիարքի) քարձր աթոռի մը մէջ տեղաւորուած, «Շնորհակալ եմ, ով Աստուած, կ'ըսես. ես չեմ նմանիր անիրաւ, անօրէն մարդերու, եւ ոչ ալ բովս կեցող այս մաֆաւորին, այս կեղծաւորին»:

«Ես օրէնքին կը հետեւիմ. շաքար երկու անգամ պահք կը պահեմ. եկամուտիս տասանորդը կը վճարեմ»:

Եւ կամ, Աստուածակեդրոն մաֆաւորին պէս, դուն բոլ մէջդ ամփոփուած, ինքզինքդ կը փնտսես, եւ անդրադառնալով բոլ ներքին կեանքիդ, բոլ մարդկային թերութիւններուդ, անկատարելութեանդ, միայն կը մըմնջես, «Աստուած, փաւա գիս գմեղաւորս»:

Եւ Յիսուս առակի վերջաւորութեան ըսաւ. «Այս մէկը աւելի արդարացած իր տունը գնաց, քան այն միւսը: Որովհետեւ ով որ իր անձը կը քարծրացնէ, եւ կը գովէ, պիտի խոնարհի. եւ ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ, պիտի քարծրանայ»:

Փարիսեցին ինքնակեդրոն, անձնակեդրոն մեղաւորն է, որ կարծես Աստուծոյ հետ առեւտուրի նստեր է:

Իսկ Մաֆաւորը՝ աստուածակեդրոն, իր մեղաւորութեանը գիտակից, եւ Աստուծոյ ողորմութեան հաւատացող մեղաւորն է:

Յիսուս, իր առակի վերջաւորութեան, իր եզրակացութեան եւ դատաստանին մէջ, չը դատապարտեց Փարիսեցին, իր

յիշած բարի գործերուն համար:

Եւ ոչ ալ Մաքսաւորին գեղծումները, մաքսանեցութիւնները արդարացուց:

Այլ իւրաքանչիւրին դիտումը, շարժառիթները յայտնաբերեց:

Եւ հետեւաբար իւրաքանչիւր անձ պատասխանատու է իր ըրածին եւ իր ըսածին:

Պատասխան-ա-տու = կը նշանակէ պատասխան - տուող:

Ամէն մարդ պէտք է պատասխան տալու կարող անձ մը դառնայ: Նախ Աստուծոյ, եւ ապա՝ մարդկութեան, ընկերութեան:

Հայաստանեայց եկեղեցւոյ ապաշխարութեան շարականները, իր ինքնութեան գիտակից, եւ ինքզինք իր մտածումներուն եւ արարքներուն պատասխանատու նկատող, անկեղծ հոգիի գեղումներ, խռովներ, վերլուծումներ են: Ոչ յուսահատական, այլ միշտ յուսալից: Այսպէս՝

*«Ալիք յանցանաց զիս ալեկոծեն,
եւ մեղք իմ քաղում զիս
յանդիմանեն»:*

*Արդ զի՞նչ արարից մեղուցեալ
անձամբս,*

*Որ չեմ ապրելոց յահագին հրոյն:
Մեղայ քեզ Քրիստոս, Որդի
Աստուծոյ,*

*Շնորհեա ըզբողութիւն՝ քաղում
յանցանաց իմոց»:*

Եւ կամ՝

*«Ծով կենցաղոյս հանապազ զիս
ալեկոծէ:*

*Մըրըրկեալ ալիք բշնամին ինձ
յարուցանէ:*

*Նաւապետ քարի, լեր անձին իմոյ
ապաւէն»:*

Մեծ Պահոց քառասնօրեայ շրջանին, Աստուածաշունչէն կարդացուած խրատները, առակները, եւ մեր հայրերուն աղօթքները եւ երգերը, մեզի կը սորվեցնեն, մեզի կը յիշեցնեն ճանապարհը՝ մեր

կորսնցուցածը վերագտնելու, ըլլայ ատիկա անհատական, ընտանեկան, ընկերային, ազգային կամ համամարդկային յարաբերութիւններու եւ հաւաքական կեանքին մէջ:

Եւ դարձեալ այդ իսկական, կատարեալ եւ անխարդախ ճանապարհը Քրիստոս ինքն է, որուն մէջ եւ որուն միջոցաւ միայն, կրնանք գտնել նշմարտութիւնը եւ յաւիտեանական կեանքը:

Եւ այդ կեանքը յարութեան կեանքն է:

Ապաշխարութեան եւ Աղօթքի լրումը եւ պսակը Քրիստոսի յարութիւնն է, մեզմէ ամէն մէկուն խոստացուած:

Մեծ Պահոց այս քառասուն օրերուն մեր ամբողջ պատրաստութիւնը, այդ յարութեան պահը ապրիլն է: Եւ ատոր համար մենք միշտ եւ այսօր եւս պէտք է աղաչենք Տիրոջ որ արժանի ընէ մեզ մասնակից դառնալու իր յարութեան փառքին, որպէս զի յարութեան այդ փառաւոր աշխուժութեանը մէջ մենք՝ այստեղ ներկայ, եւ աշխարհի մէջ ամէն կողմ ցրուած քրիստոնեաները միասնաբար կարողանան ըսել. «Փառք յարութեան քո, Տէր»:

Թ.Ա.Մ.